

เทศน์ก่อนเวียนเทียน วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เราเป็นชาวพุทธนะ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพราะเป็นวันที่ว่าพระอรหันต์ ๑,๒๕๐ รูป ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ เพราะอะไร

เพราะถ้าวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาจริงๆ คือวันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ต่างหาก วันสำคัญทางศาสนา เพราะว่าใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กับใจของพระอรหันต์ท่านสิ้นกิเลสใจ ท่านได้เสวยธรรมตามความเป็นจริง

เพราะธรรมอันนั้นเข้าถึงใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระอรหันต์ต่างๆ ที่ว่ามาสมเอนสนธิบาตวันนี้ เป็นวันสำคัญมาก เราถึงเอาวันนี้เป็นหลักชัยใจ

วันสำคัญทางศาสนา แต่ไม่ใช่วันสำคัญของเรา เพราะเราไม่มีความสำคัญในตัวเราเอง ใจ เราถึงได้เร่ร่อนใจ เพราะเราไม่มีความสำคัญเราถึงต้องอาศัยศาสนาเป็นตัวยึด เพราะใจของเรามันไม่มีหลักมีเกณฑ์ เพราะเราไม่มีหลักมีเกณฑ์ เราถึงไม่มีความสำคัญในตัวเราเอง เรามองข้ามความสำคัญของตัวเราเอง แล้วไปมองแต่วัตถุ ไปมองแต่ปัจจัยเครื่องอาศัย ไปมองแต่สมบัติคนอื่นว่าสิ่งนั้นเป็นประโยชน์ มันเป็นบุญนะ มันมีหยาบ มีกลาง มีละเอียดยัง บุญหยาบๆ คนเกิดมามีความสุข เกิดมาประสบความสำเร็จต่างๆ นี่มันเป็นเรื่องของโลกเขาใจ

แต่ถ้าหัวใจประสบความสำเร็จ ครูบาอาจารย์เราอยู่ในป่านะ ไม่มีใครรู้หรอก ไม่มีใครรู้หรอกว่า พระองค์หนึ่งอยู่ในป่าในเขา แล้วท่านมีความสุขในหัวใจของท่าน เพราะอะไร เพราะท่านมีความสำคัญในตัวของท่านใจ ถ้าท่านมีความสำคัญตัวของท่าน คือท่านมีหลักมีเกณฑ์ในตัวของท่าน ถ้าท่านมีหลักมีเกณฑ์ในตัวของท่านมันถึงเป็นความสำคัญใจ

แต่เพราะเราไม่มีความสำคัญ เราถึงต้องอาศัยบุญกุศลนี้เป็นเครื่องอาศัยไปก่อน ถ้าเราจะเห็นความสำคัญของเรา ดูสิดูอย่างธุรกิจ เห็นไหม เขาทำธุรกิจกัน ตลาดเขาต้องกว้างไกล เขาต้องค้าขายไปถึงต่างประเทศเพราะอะไร เพื่อจะให้ธุรกิจของเขาเจริญ

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อเราไม่เห็นความสำคัญของเรา เราก็ทำบุญกุศลจากข้างนอก เนื้อนาบุญของโลก ได้เห็นสมณะเป็นมงคลอย่างยิ่ง แล้วสมณะนั้นเป็นเนื้อนาบุญของเรา ถ้าเราได้หว่านพืชออกไป มันต้องไปทำธุรกิจจากเมืองนอก ไปทำธุรกิจจากโลกใบ แล้วย้อนกลับมาถึงเรา ใจ เพราะเราไม่มีความสำคัญ เราไม่เห็นตัวของเราเอง เราถึงอาศัยบุญกุศล เห็นไหม นี่เป็นอามิส การทำคุณงามความดีนี้เป็นคุณงามความดีทั้งหมด

การทำคุณงามความดีนี้เกิดจากไหน เกิดจากศรัทธาความเชื่อ ศรัทธาความเชื่อมาจากไหนละ มาจากหัวใจ มาจากความรู้สึก มาจากความคิดนั้น ความคิดนั้นคืออะไร คือพุทธะ พุทธโธ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานอยู่ในหัวใจของเรา เรามองไม่เห็นใจ เราไม่รู้จักเรื่องของใจ เราไม่รู้จักเรื่องต่างๆ เลย

แต่เราฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็พูดกันแต่ปาก มันเป็นสัญญาใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ปล่อยวาง โลกนี้เป็นความว่าง แล้วมันก็นอนจมกับกิเลสตัดหาความทะยานอยากของมัน อยู่ในบ้านในเรือนของมัน เพราะไม่ยอมทำอะไรเลย

สิ่งที่ไม่ยอมทำอะไรเลย มันก็เลยไม่ได้อะไร ทั้งๆ ที่กิเลสมันพารัฐนะ มันบอกนี่คือการปล่อยวางแบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วนอนจมกองกิเลสอยู่ในบ้านนั้น นอนจมกองกิเลสอยู่ ไม่เคยทำอะไรเลย ว่าเป็นคือหลักของศาสนา

กิเลสมันเอาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาหลอกลวงตัวเอง แล้วก็สร้างว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ปล่อยวาง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้เป็นความว่าง เราก็เป็นความว่างแล้ว ทั้งๆ ที่กิเลสเต็มหัวใจ มันไม่มีความสำคัญในตัวมันเองเลย เพราะมันไม่รู้หลักเกณฑ์

แต่ถ้ารู้หลักเกณฑ์ ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ทำทาน ศีล ภาวนา เพราะทำทานตั้งแต่เด็กๆ เห็นไหม

เด็กๆ มันไม่มีความรู้ของมัน มันไม่รู้จักสิ่งใดของมัน ก็ให้มันได้จรด ได้นิสัย ให้มันรู้จักสถานะ
ออกมา ถ้ามันสถานะของมัน ต้องมีทานก่อน ต้องทำจากข้างนอกเข้ามาก่อน

เวลากำหนดพุทโธ พุทโธ คำบริกรรมนี่เป็นที่แสดงตัวของจิต เวลาความรู้สึกมันพุ่ง
ออกไป เราคิดถึงเรื่องอะไรละ เราคิดถึงเรื่องหน้าที่การงาน เราคิดถึงเรื่องโลก เราคิดถึงเรื่องของ
ปัจจัยเครื่องอาศัย มันส่งออกมันไปยึดถึงอันนั้นหมดเลย โลกนี้ เห็นใหม่ มันมีจินตนาการ โลกนี้
มีเพราะมีเรา เพราะใจมันไปคิดทั้งหมด ใจมันส่งออกทั้งหมดเลย

เราถึงไม่มีสิ่งใด เราถึงต้องมีคำบริกรรมไป พุทโธ พุทโธ พุทโธ เพื่อจะให้จิตนี้มันแสดงตัว
ออกมา เพื่อให้จิตเหมือนกับน้ำ น้ำในแก้วไม่มีสีใส เราจะไม่เห็นเลยว่าในแก้วมีน้ำหรือไม่มีน้ำ
ถ้าเราเติมสีลงไปในแก้วนั้น เราจะเห็นน้ำนั้นสีอะไรก็แล้วแต่ จะเป็นสีนั้น คำบริกรรมก็
เหมือนกัน ต้องการให้จิตมันแสดงตัว ต้องการจิตให้มันเป็นที่ยึดมั่น ความสำคัญอยู่ตรงนี้ไง
ความสำคัญของเรา เรากำหนดพุทโธได้ไหม เราตั้งสติของเราได้ไหม ถ้าเราตั้งสติของเราได้
ความสำคัญจะเกิดขึ้นมาตรงนี้ไง

แต่เนี่ยความสำคัญของเราไม่มี ความสำคัญไม่มี แต่ในเมื่อมีความสำคัญทางศาสนา วันนี้
เป็นวันสำคัญทางศาสนา เรามีความเชื่อมาในศาสนา มันก็เป็นเหมือนกับเชือกร้อยพวงมาลัย
ศีลธรรม จริยธรรม ศีลธรรม จริยธรรมทำให้สังคมนั้นมีความร่มเย็นเป็นสุข ศีลธรรมนั้นสังคมนั้น
มีความร่มเย็นเป็นสุขเพราะอะไร เหมือนกับดอกไม้ เห็นไหม ดอกไม้อยู่ในป่า แต่ละดอกมันก็
อยู่ตามประสาของมันเอง แต่เรานี่เอาเชือกเอาด้ายร้อยมันให้เป็นพวงมาลัย

ศีลธรรม จริยธรรมจากภายนอก ความเชื่อ ถ้าเรามีความเชื่อขึ้นมา เราจะยอมรับสังคม
เราจะเป็นคนดีในสังคมนั้น สิ่งที่เป็นสังคมนั้น สังคมนั้นก็มีความร่มเย็นเป็นสุข สังคมนั้น สังคม
สัตว์นี้เป็นสัตว์โลก สัตว์นี้เป็นสัตว์สังคม สัตว์นี้อยู่ด้วยตัวเองไม่ได้ ต้องอาศัยสังคมนั้นเป็นที่พึ่ง
อาศัย มันจะว่าเหว มันจะมีความทุกข์ของมัน มันอยู่ตัวมันเองไม่ได้ ถ้ามันอยู่ตัวมันเองได้มันก็
อาศัยสิ่งนี้ไป มันก็เกาะสังคมไป แล้วมันก็เบียดเบียนสังคม มันก็ทำลายสังคม มันก็ทำลาย
เพราะมันจะเอาเปรียบเขาไป

ถ้ากิเลสต้นหาความทะยานอยาก อาศัยเขาอยู่แล้ว แล้วก็ยังเบียดเบียนเขา ยังต้องเอา
เปรียบเอาวัดเขา ศีลธรรมถึงบอกว่าให้มีศีล ๕ ใจ ปาณาติปาตา เห็นไหม ไม่ทำลายกัน ไม่จาบ

จ้วงกัน ไม่เบียดเบียนกัน ทำลายสัตว์ เบียดเบียนโดยการคิด เบียดเบียนโดยเล่ห์กล นี่มันก็เบียดเบียนแล้ว แต่ข้างนอกเขายังไม่รู้หรือกว่าเราจะเบียดเบียนเขาเล่ห์กลหรือไม่เบียดเบียนเขา เราทำลายเขาถึงตกลงวง มันถึงเป็นผิดศีลใจ

แต่ถ้าในความคิดของเรา ศีลธรรม จริยธรรมมันเกิดจากหัวใจอันนี้ ถ้าหัวใจอันนี้มันมีศีลธรรม จริยธรรม เริ่มจากสัตว์สังคมมีความสุข มีความร่มเย็นเป็นสุข สังคมชาวพุทธเป็นอย่างนั้นไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสรู้ธรรมแล้ว ไม่ต้องการสิ่งใดเลย ทำไม่ต้องร้องสัตว์ชนสัตว์ วางธรรมวินัยไว้ให้เราก้าวเดินละ วางธรรมวินัยให้สังคมร่มเย็นเป็นสุขใจ

ถ้าสังคมร่มเย็นเป็นสุข การประพฤติปฏิบัติมันก็จะดีขึ้นมาใช่ไหม ถ้าการประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ความสำคัญของตนจะเกิดตรงนี้ ถ้าความสำคัญเกิดขึ้นมา มันจะมีศรัทธาความเชื่อ แล้วมันจะประพฤติปฏิบัติของมัน

ถ้าทำงานทางโลก เราก็ว่าเราทุกข์เรายาก จะประพฤติปฏิบัติอะไร หน้าที่การงานเราก็ปีบรัดเต็มที่อยู่แล้ว งานการรับผิดชอบต้องเต็มที่อยู่แล้ว เราไม่มีเวลาประพฤติปฏิบัติหรอก ไม่มีเวลาประพฤติปฏิบัติ เวลานอนอยู่ที่ไหน เวลาความว่างอยู่ที่ไหน แล้วเวลาเกิดถ้ามันตายลง มันจะมีเวลาได้แย่งกันใหม่ เวลาตายลงมันต้องหมดเวลากาลของชีวิตนี้ไง ถ้าหมดชีวิตนี้มันก็ไปสถานะใหม่ เห็นใหม่ มันไม่ไปอยู่สังคมที่ร่มเย็นเป็นสุขอย่างนี้ มันจะเกิดสถานะไหน

ดูทางโลกเขาดี เขาว่าสังคมเขามีความสุข รัฐสวัสดิการ สวัสดิการเขาดีมาก ดีมากขนาดไหน หัวใจมันเร่าร้อน ความสุขของทางปัจเจกเครื่องอาศัยนะ จะมีความสุขขนาดไหน มันเป็นความตื่นตัวของเรา เพราะเราอยู่ในเมืองร้อน เราก็อยากมีหิมะตก เราอยากอยู่ในเมืองหนาว มันเป็นความอยากชั่วคราว แต่เราไปอยู่ในสภาพนั้นเราก็รับไม่ได้ เรารับไม่ได้เพราะมันทุกข์มันร้อน มันต้องมีสิ่งใดเพื่อปรนเปรอมันใจ

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งในโลกนี้มันเป็นเรื่องที่ว่า ตัดทอนความทะยานอยากมันต้องการเสพของมันเท่านั้นแหละ มันก็ต้องการสิ่งนั้นเป็นประโยชน์กับมัน สิ่งนั้นเป็นประโยชน์กับมัน สิ่งในโลกนี้อาศัยทั้งหมด ไม่มีสิ่งใดของจริงเลย แล้วมันแปรปรวนตลอดเวลา แต่ถ้าเราได้ใจของเรา ใจของเรามันจะเป็นความจริง ความสุข ความทุกข์มันอยู่ที่ใจนี้ ถ้าย้อนกลับมาที่ใจ ความสำคัญเกิดตรงนี้ไง

เริ่มจากทาน ศีล ภาวนา เรื่องของทำทานเราสละเป็นวัตถุไป ใ้อ้อ! ทำไมคนนี้มีหัวใจ สละได้เงินทองมากมายขนาดนั้น ทำไมเขาสละได้ ทำไมเขาสละได้ เรานี้ตระหนี่ถี่เหนียว เรายัง เสียตายแทนเขาเลย ขนาดสิ่งนั้นยังสละไม่ได้ สละของท่าน แล้วจะเข้ากลับมาทำความสงบของ ใจ ถ้าใจมันจะสละอย่างไร สละความเห็นจากภายนอก สละ เห็นใหม่ เวลาของเราที่จะต้องไป ทำหน้าที่การงาน

หน้าที่การงานเราก็ทำ ทำต่อเมื่อเวลาทำงาน เวลาเสร็จจากงานมันต้องหยุดสิ มันหยุด ไม่ได้ หยุดไม่ได้มันยังคิดอยู่ เราถึงต้องเอาค่าบริการกรมเข้าไปหามัน ให้งานอย่างหยาบๆ หน้าที่ การงานเราไม่มีเวลาเลย หน้าที่การงานแย่งเวลาเราไปหมดเลย แล้วพระบวชมาวันๆ ไม่เห็นทำ อะไรเลย รู้ได้อย่างไรว่าพระไม่ทำอะไร พระนี้เวลา ๒๔ ชั่วโมงแทบจะไม่มีเวลาเลย เพราะอะไร เพราะถือเนสัชชิก ถือเนสัชชิกไม่นอน อดนอนผ่อนอาหารเพื่อจะเข้ามาดูจิต เห็นใหม่ เข้ามาดู จิต

เวลามันแผ่สายขนาดไหน เราอยู่ตามหน้าที่การงาน งานเราไม่เสร็จเราวางไว้ก่อน เดี่ยว มาทำใหม่ก็ได้นะ แต่ถ้าเรากำหนดพุทโธ พุทโธ ถ้าสติมันพลออกไปแล้ว เราจะตั้งต้นใหม่อย่างไร มันก็เริ่มต้นจากนับหนึ่งใหม่เลย เวลาจิตมันเสื่อมขึ้นมา นับหนึ่งใหม่เลย เราจะทำอย่างไรให้มัน เป็นหน้าที่การงานของเราขึ้นมา เราทำหน้าที่การงาน เราต้องมีออฟฟิศ เราต้องมีสถานที่ทำงาน ใ้ใหม่

นี่ก็เหมือนกัน เวลาพระปฏิบัติมันต้องมีสถานที่ มันต้องหาสัมมาสมาธิ หากจิตให้ได้ ถ้า ใครหาจิตของตัวเองเจอ จะเจอออฟฟิศที่ทำงานของตัวเอง เพราะกิเลสมันเกิดตรงนี้ ความคิดมัน เกิดตรงนี้ เกิดจากจิตตัวนี้ จิตตัวนี้มันเริ่มความคิดออกไปจากไหน มันเริ่มจากตรงนี้ไง เราถึง ต้องทำสัมมาสมาธิ พยายามทำจิตให้จิตสงบ ตั้งมั่นขึ้นมาให้ได้

ขนาดเรายังไม่ทำอะไรเลย เราคิดว่าพระพุทโธเจ้าสอนให้ปล่อยวาง เรายังนอนจมกับ กองกิเลส เราว่าเราปล่อยวางแล้ว ปล่อยวางแบบว่ามันสบายใจ เพราะกิเลสมันอิมหมีพีมันของ มันไง มันก็เอาหัวใจดวงนี้อยู่ในอำนาจของมัน มันก็ว่ามันพอใจของมัน ก็ว่างๆ สบายๆ แล้วถ้า พยายามทำปัญญาอบรมสมาธิ กำหนดพุทโธเข้ามา

ถ้ามันสงบเข้ามา เห็นไหม ปัญญาที่เราใคร่ครวญ ปัญญาที่เป็นโลกีย์ปัญญา ที่เราว่าเป็นปัญญาที่วิปัสสนากันอยู่นี้ มันเป็นโลกีย์ปัญญา มันเป็นปัญญาจิตที่ออกไปยึดโลกภายนอก แล้วมันปล่อยวางเข้ามา มันเป็นความสงบเข้ามา ถ้ามีสติเป็นสัมมาสมาธิ ถ้าขาดสติเป็นมิจฉา ว่างๆ ไม่มีสติควบคุมมันเลย มันจะมีมิจฉา ทั้งๆ ที่เราหาที่ทำงานทั้งนั้นนะ

เวลาโลกเขาทำงานกัน เราว่ามันทุกข์ยากลำบากนัก เวลาประพฤติปฏิบัติ หาที่ทำงานของตัวเองยังหาไม่เจอเลย หาสัมมาสมาธิ หาจิตตั้งมั่นยังหาจิตตั้งมั่นไม่เจอเลย ถ้าหาจิตตั้งมั่น เจอ มีสติพร้อมขึ้นมา แล้วยกขึ้นวิปัสสนา งานมันเกิดตรงนี้ไง โลกุตตรธรรมที่ว่ามีความสำคัญ เราจะมีค่าสำคัญ สำคัญอย่างไร มันเห็นงานอย่างนี้มันจะลึกลับมหัศจรรย์

งานของโลก โลกเขาบอกพระนี่ไม่ทำอะไร พระนี่กินแล้วก็นอน พระมีความสุขมาก พระมีความสุขจากไหน ในเมื่อหัวใจเหมือนกัน เราก็มีทุกข์ในหัวใจของเรา เราต้องมีต้นหาความทะยานอยาก พระมาจากไหน พระก็มาจากคฤหัสถ์ พระก็บวชมาจากคนนั้นนะ แล้วหัวใจพระที่คิดอย่างนั้น จะไม่เหมือนเราหรือ ถ้าเหมือนเรา เหมือนเราก็มีความเร่งร้อนเหมือนเรา แล้วจะทำอย่างไรให้มันสงบล่ะ เพราะอะไร

เพราะอย่างเราที่เราไม่ได้บวชเป็นพระนะ เราไม่มีศีล ๒๒๗ เราจะทำอย่างไรก็ได้ มีอิสรเสรีภาพของเรา แต่พระมีศีลควบคุม พระมีสติควบคุมใจของตัวเอง มันยิ่งติดดิน มันยิ่งคึกคะนองในหัวใจอันนั้น มันต้องใช้สติมากขึ้นเพื่อจะชำระมัน เพื่อจะกดมันให้มันสงบตัวลง พอสงบตัวลง มีสติขึ้นมา นี่เป็นออฟฟิศที่ทำงานของใจดวงนั้น ถ้าใจดวงนั้น ความสำคัญเกิดขึ้นจากนี้มันจะมีฐานะ เห็นไหม คนเราจะทำงานต้องมีทุน คนเราตั้งบริษัทต้องมีทุน ต้องเปิดบริษัทให้ได้ ต้องจดทะเบียนทุกอย่าง

นี่ก็เหมือนกัน เริ่มต้นจะจดทะเบียน เริ่มต้นจากจะเป็นโลกุตตรปัญญา แล้วถ้ามีสติสัมปชัญญะย้อนกลับไปวิปัสสนา ความสำคัญเราจะสำคัญอย่างไรเลย แล้วมันจะเห็นความหยาบของกิเลสนะ เห็นความหยาบของปัญญานะว่าปัญญาที่คิด ปัญญาหยาบๆ นี้ แล้วเขาว่าอย่างไรวิปัสสนาแล้วปล่อยวางมันจะเป็นไปได้ได้อย่างไร แล้วถ้ามันปล่อยวางมาอย่างนี้ มันจะเริ่มต้นเป็นกัลยาณปุถุชน แล้วยกขึ้นเป็นโสดาปัตติมรรค คือว่ามันเริ่มพิจารณาเห็นกาย

ถ้าพิจารณาเห็นกาย วิปัสสนาไปมันจะวิปัสสนากายของมันโดยสักจะความจริงของใจ ใจไปเห็นกาย ไม่ใช่ตาเห็นกาย ไม่ใช่เห็นนิมิตอันนั้น มันจะเห็นจากใจนั้น มันจะกระเทือนหัวใจ มาก มันจะกระเทือนกิเลสมาก เพราะกิเลสไม่เคยเห็น เราไม่เคยเห็นนะ เหมือนกับเราไปซ่อนสิ่งใด เหมือนเชื้อโรค ถ้าเราเป็นเชื้อโรคอยู่ เราไม่รู้ว่าเป็นอะไร ลองหมอบอกเราเป็นมะเร็ง เราจะตื่นตื่นใหม่ หมอบอกเราเป็นเอดส์เราจะตื่นตื่นใหม่ เราจะตื่นตื่นมาก เราจะเศร้าหมองมาก เราเป็นโรคร้ายหรือ เราจะต้องตายแล้วหรือ มันจะทุกข์ยาก มันจะคอตกนะ

ถ้าวิปัสสนายกเข้าไปเห็นกาย เวทนา จิต ธรรม มันไปเห็นกิเลส พอเห็นกิเลส กิเลสมันจะพอง มันจะมีความรู้สึก และมันจะใคร่ครวญกัน เหมือนกับเห็นโรคร้าย เหมือนกับรู้ว่ากิเลสอยู่ตรงนี้ นี่กิเลสทั้งนั้น มันจะมีความรู้สึกสะเทือนใจมาก แล้วการวิปัสสนาจะเกิดขึ้น เราเป็นมะเร็งหรือ เราเป็นเอดส์หรือ เราจะไม่มีโอกาสหาย

แต่ถ้าเราวิปัสสนาไป เราวิปัสสนาไปโดยธรรมโอสถ ธรรมโอสถเข้าไปวิปัสสนา เข้าไปชำระ นี่กิเลสตัดหาความทะยานอยากขาดได้ โรคร้ายนั้นหายได้ หายได้ เห็นใหม่ จนขนาดว่าเป็นการปฏิญาณของพระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สโมสรรสันนิบาต เป็นวันสำคัญทางศาสนา วันสำคัญทางศาสนา เพราะว่าพระศาสดาและอัครสาวกต่างๆ ถึงประพฤติปฏิบัติธรรมขึ้นมา เห็นธรรมตามความเป็นจริงใจ มันถึงเป็นวันสำคัญทางศาสนา

แล้วเรามีความสำคัญไหม ถ้าเราไม่มีความสำคัญ เราก็อาศัยวันสำคัญทางศาสนา ทำบุญกุศลเพื่อเรา แล้วถ้าเราวิปัสสนา เราตั้งใจของเราขึ้นมา เราจะเป็นผู้ที่สำคัญในศาสนา เราจะมีหัวใจที่เป็นผู้ที่สำคัญในพระพุทธศาสนา แล้วเราจะเป็นผู้ชี้นำนะ ชี้นำนะ เพราะความเห็นจากภายในนะ มันเป็นความลึกลับ

เพราะถ้าคนไม่เห็นหลิบนเห็นความเป็นไปจากใจ มันจะว่าความคิดเกิดมาจากอะไร ก็ว่าความคิดเกิดจากสมอง ความคิดเกิดจากสมองเป็นสัญญา เป็นความจำ เป็นเรื่องของสุตมยปัญญา ความคิดของจินตนาการจากจิต สมองมีความสัมพันธ์กันบ้าง นั่นเป็นจินตมยปัญญา ความคิดเกิดจากใจทั้งหมด มันเกิดจากบารมี เกิดจากการวิปัสสนานั้น เป็นภาวนามยปัญญา

คำว่า “ภาวนามยปัญญา” ปัญญาที่เกิดจากการภาวนานี้ ไม่มีเริ่มต้น ไม่มีอดีต อนาคตมาจากไหน มันเป็นปัจจุบันธรรมเกิดขึ้นมาเดี๋ยวนั้น แต่สิ่งที่ตั้งอดีต อนาคตมาเป็นปัจจุบันเดี๋ยวนี้อันนี้ แล้วทำให้เกิดปัญญาขึ้นมาเดี๋ยวนี้อันนี้ การชำระกิเลสเดี๋ยวนี้อันนี้ นี่คือการภาวนามยปัญญา แล้วมันเกิด มันพยับแดด เกิดทีเดียวล้างชำระกิเลสแล้วหายไป ถึงที่สุดอรหัตตมรรค อรหัตตผล ทำลายกันแล้ว หมดยุติจากบัญญัติ มันเป็นวิมุตติที่กล่าวถึงไม่ได้ อภิชาติญาณที่กล่าวถึงไม่ได้ แต่ขณะที่ทำความสงบของใจ มันจะมีรับรู้ตลอดไป จนถึงที่สุดทำลายจิตตัวนี้หมดสิ้นออกไป เห็นใหม่ มันพ้นจากสมมติและบัญญัติทั้งหมด

นี่คือความสำคัญของเรา ถ้าเรามีความสำคัญ ทุกคนต้องการความสำคัญ ทุกคนอยากดี อยากเด่นหมด แต่ทุกคนมีหัวใจนะ เรามีสติ เรามีจิต มีความรู้สึกอยู่ที่นี่ ถ้ามันย้อนกลับมาจากทำทานนี้แหละต้องประพฤติปฏิบัติถึงที่สุดหรือ ทาน ศีล ภาวนา ให้เข้าใจหลักธรรมนะ รัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ธรรมคือธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเราเข้าใจธรรมอย่างนี้ เทวดาของศาสนาพุทธ เลื่อนขั้นได้เพราะมันมีสภาวะธรรม

เทวดาของลัทธิต่างๆ เขาทำบุญกุศล ทำแบบไม่มีสติ ทำแบบไม่เข้าใจของเขา เวลาเขาถึงสถานะเขาอยู่คงที่ของเขา

แต่ถ้ารู้สภาวะธรรม ธรรมะเป็นอนัตตา สภาวะธรรมที่อึดตาคือมันแปรปรวน มันแปรสภาพ มันยกขึ้นสูง ขึ้นต่ำ เพราะมันเป็นอนัตตา เพราะเราเข้าใจในธรรม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ธรรมอันนี้มันถึงว่า ถึงเราปฏิบัติไม่ถึงที่สุด แต่เราเข้าใจเรื่องของหลักธรรม เราก็มีโอกาสเลื่อนโอกาสเคลื่อนไหว แต่ถ้าเราไม่เข้าใจในธรรม ไม่ได้ฟังธรรมอย่างนี้ แล้วเราจะเอาโอกาสเรื่องอะไร เพราะลองพูดถึงธรรม งามไปหมด มองหน้ากันแล้วก็งง ไม่รู้จะอะไรเลย

แต่ถ้าเราเข้าใจเรื่องของธรรม ถึงเราจะไม่เข้าไปสัมผัส แต่ถ้าถึงจุดหนึ่งถ้าจิตมันเข้าไปถึงอ้อ! เมืองอ้อเมื่อไหร่ มันได้ประโยชน์กับมัน นี่คือการรัตนตรัย เป็นแก้วสารพัดนึก พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นี่เป็นที่พึ่งของเรา ถ้าเราทำถึงที่สุด ทำในหัวใจของเรา ใจเราต่างหากเป็นธรรม นี่เป็นเอโก ธรรมโม ธรรมอันเอก ถึงเป็นความสำคัญ วันสำคัญทางศาสนา แล้วก็ให้เป็นวันสำคัญของเรา ถ้าเราประพฤติปฏิบัติได้ เป็นวันสำคัญของเรา เอวัง